

NOTA INFORMATVĂ
cu privire la constituirea
Instituției Publice „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Republica Moldova ca țară cu statut de candidat trebuie să se alinieze la prevederile acestuia la legislația Uniunii Europene. Astfel, potrivit Articolului 15 din Regulamentului (UE) 2021/2115 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013, stabilește că „*Statele membre includ în planurile lor strategice PAC un sistem de furnizare de servicii pentru consilierea fermierilor și a altor beneficiari ai sprijinului PAC în ceea ce privește gestionarea terenurilor și gestionarea fermelor (denumite în continuare „servicii de consiliere agricolă”). Statele membre se pot baza pe sistemele existente.*”

Dorim să subliniem că în Republica Moldova serviciile de consultanță și extensiune în agricultură au devenit accesibile fermierilor odată cu crearea acestora în 2001 cu suportul tehnic și financiar al Băncii Mondiale, fiind organizate și funcționând ca o rețea de consultanță și extensiune în agricultură.

Odată cu finalizarea suportului financiar oferit în perioada anilor 2001-2012 de Banca Mondială și Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională pentru susținerea și dezvoltarea serviciilor de consultanță și extensiune, Guvernul, prin intermediul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, a preluat în 2013 gestionarea serviciilor respective.

Modelul utilizat în prezent de către Minister în scopul asigurării accesului fermierilor la servicii de extensiune rurală presupune selectarea de către acesta a unor operatori economici. De regulă, aceștia sunt organizații non-guvernamentale care se angajează să organizeze și să presteze serviciile de extensiune rurală unor grupe de fermieri. Pentru prestarea serviciilor de extensiune rurală, operatorii economici contractează, la rîndul său, consultanți individuali (profesori, cercetători și alții) care, nemijlocit, acordă consultanță fermierilor.

Acest model a fost conceput pentru a evita problemele de coordonare și monitorizare a executării contractelor de achiziție a serviciilor, care pot fi generate de încheierea nemijlocită de către Minister a acestora cu consultanții individuali. Din lipsa de personal dedicat acestor activități, Ministerul a fost în incapacitatea să coordoneze și monitorizeze prestarea acestor servicii de către consultanții individuali, numărul cărora a variat pînă la 36 persoane.

Totodată, în urma analizei efectuate asupra modalității de executare a contractelor de achiziție a serviciilor de extensiune rurală s-a constatat că doar aproximativ 25% din suma atribuită pe contract, operatorul economic o folosea pentru acoperirea costurilor legate de plata consultanților individuale.

Tranziția la modelul de organizare a serviciilor de consultanță și extensiune prin intermediul Ministerului a afectat însă considerabil gradul de accesare a serviciilor respective în perioada anilor 2018-2022, acesta fiind în scădere față de perioada precedentă, indicând o tendință continuă de descreștere de la 668 beneficiari în 2018 la 318 beneficiari în 2022.

De asemenea, din perspectiva principiilor administrației centrale consfințite în Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, această activitate desfășurată de către Minister este improprie lui, întrucît funcțiile de elaborare a politicilor urmează a fi delimitate de funcțiile de implementare.

În aceste circumstanțe, Ministerul propune reorganizarea autorității publice „Centrul Metodic pentru Învățământ” în Instituție Publică „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală”, și delegarea acestuia funcția de implementare a politicilor în domeniul consilierii agricole și rurale.

În prezent, „Centrul Metodic pentru Învățământ” are drept misiune coordonarea procesului de elaborare a documentelor educaționale și produselor curriculare: planuri de învățământ, programe, curriculum-uri, ghiduri, cursuri de prelegeri și alte materiale didactico-metodice și de specialitate necesare procesului educațional; coordonarea formării profesionale continue și atestării a cadrelor didactice și manageriale din sistemul de învățământul profesional tehnic din domeniul agroindustrial.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 793/2022 cu privire la modificarea fondatorului unor instituții de învățământ, funcția de fondator la instituțiilor de învățământ profesional tehnic din domeniul agroindustrial a fost transferată de la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare către Ministerul Educației și Cercetării. În aceste circumstanțe, pentru a evita crearea unor noi entități juridice se propune reorganizarea „Centrul Metodic pentru Învățământ” și adaptarea misiunii acestuia pentru prestarea serviciilor de consultanță agricolă.

Prin instituirea Centrului de Consiliere Agricolă și Rurală” se urmărește dezvoltarea unor servicii de consultanță agricolă orientate pe nevoile fermierilor care să le permită accesul ușor la informații tehnico-economice, financiare, manageriale, programe de formare și programe de dezvoltare rurală. Spre deosebire de modelul anterior, Centrul va acorda consultanță prin intermediul consultanților individuali nemijlocit contractați de către acesta. Astfel, realizându-se o economie a mijloacelor bugetare, care erau utilizate pentru acoperirea costurilor de regie ale operatorilor economici.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu prevede armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede:

a) reorganizarea Autorității publice „Centrul Metodic pentru Învățământ” în Instituție Publică „Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală”;

b) aprobarea statutului și structurii Centrului de Consiliere Agricolă și Rurală. Potrivit Statului, acesta va avea drept funcții principale:

- acordarea de asistență consultativă fermierilor;
- formarea și perfecționarea sistematică a formatorilor pe domenii specifice pentru asigurarea sectorului cu consultanță și consiliere în funcție de nevoile și necesitățile fermierilor;
- analiza și monitorizarea serviciilor de consultanță, instruirilor de formare a fermierilor și a cheltuielilor suportate;
- efectuarea studiilor și analizelor cu privire la impactul serviciilor de consultanță, instruirilor asupra dezvoltării agriculturii, în general, și a exploatațiilor agricole, în special.

Organele de conducere ale Centrului se constituie din Director și Consiliul de supraveghere. Atribuțiile Consiliului de supraveghere se vor axa pe coordonarea și supravegherea activității Centrului, iar atribuțiile Directorului se axează pe administrarea nemijlocită a Centrului.

De asemenea, în cadrul Centrului va fi instituit un Consiliul consultativ care va asigura legătura între organizațiile care au activitate de cercetare, dezvoltare și inovare în diverse domenii legate de agricultură și dezvoltare rurală, precum și între acestea și fermieri.

c) stabilirea efectivului-limită a Centrului în număr de 4,6 unități.

5. Fundamentarea economico – financiară

Pentru anul 2023, Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală va fi finanțat în limita bugetului aprobat. Impactul asupra bugetului este reflectat în Analiza Impactului de Reglementare.

Personalul Centrului de Consiliere Agricolă și Rurală va fi salarizat în conformitate cu Legea nr. 270/2017 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și actelor normative conexe.

Totodată, dorim să observăm că proiectul Acordului de împrumut „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură”, ce urmează a fi semnat între Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare prevede un sprijin de 400 000 dolari pentru susținerea înființării și operaționalizării a Centrului. De asemenea, precizăm că pentru asigurarea funcționării Centrului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va solicita includerea în proiectul de modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022, redistribuirea alocații necesare pentru activitatea curentă a Centrului Metodic pentru Învățământ, care se propune a fi reorganizat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare va revizui sau, după caz, va abroga actele administrative normative care au reglementat anumite aspecte ale procesului de prestare a serviciilor de consultanță și de recepționare a acestora de la operatorii economici.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul urmează a fi supus avizării de către Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Ministerul Educației și Cercetării, Centrul Național Anticorupție.
Totodată, proiectul urmează a fi publicat pe particip.gov.md pentru a fi supus consultărilor publice.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție după anunțarea sa în ședința secretarilor generali ai ministerelor
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Nu este cazul.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

**Viceprim-ministru,
Ministru agriculturii și
industriei alimentare**

Vladimir BOLEA

Ex.: Dogotari Vasilii
Tel.: 0(22) 204578

